

Sygn. akt III AUa 2523/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Witold Nowakowski
Sędziowie	SSA Alicja Kolonko (spr.) SSA Jolanta Ansion
Protokolant	Agnieszka Turczyńska

Przy udziale –

po rozpoznaniu w dniu 5 lipca 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania P. B. (P. B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji ubezpieczonego P. B.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

z dnia 17 czerwca 2011r. sygn. akt X U 1339/09

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 i 3 o tyle, że ustala, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne P. B. z tytułu pracy w 1972r. stanowi kwota 72.707 zł (siedemdziesiąt dwa tysiące siedemset siedem złotych),

2. oddala apelację w pozostałym zakresie.

/-/ SSA J.Ansion /-/ SSA W.Nowakowski /-/ SSA A.Kolonko

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2523/11

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 października 2008r. znak EM – (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. ustalił wysokość emerytury P. B. przy zastosowaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia (WWPW) wynoszącego

211,43 %, a ustalonego w oparciu o przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych, wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. z lat 1969-1973, 1976-1978, 1981-1988, 1996, 2000 i 2002-2003 (por. k. 226 a.r.).

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez uwzględnienie zarobków uzyskiwanych przezeń:

- w Kółku Rolniczym w B. w okresie od 16.07.1972r. do 15.02.1973r. – odtworzonych na podstawie zeznań świadków, którzy byli członkami jego brygady, a którzy posiadają wpisy zarobków we własnych legitymacjach ubezpieczeniowych; podał, że jako brygadzysta otrzymywał zarobek akordowy taki, jak członkowie brygady oraz dodatek brygadzistowski w wysokości 15%;
- w Spółdzielni (...) w B. w okresie od 16.02.1973r. do 31.12.1973r. – w oparciu o te same dowody;
- w Spółdzielni (...) w M. w okresie od 2.05.1974r. do 31.10.1975r. - w oparciu o średnią płacę w Spółdzielni, ustaloną na podstawie danych posiadanych przez organ rentowy;
- w (...) Spółdzielni (...) w M. od 6.12.1977r. po ustaleniu także okresu trwania tej pracy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując dotychczasowe stanowisko i odwołując się do uregulowania § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10 poz. 49 ze zm.).

Wyrokiem z dnia 17 czerwca 2011r. sygn. X U 1339/09 Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu pracy ubezpieczonego w Spółdzielni (...) w M. stanowi kwota, wynosząca w roku 1974 – 21.555,60 zł, zaś w roku 1975 – 27.075,60 zł, poczynawszy od dnia 1 czerwca 2008r. i zobowiązał organ rentowy do przeliczenia świadczenia emerytalnego ubezpieczonego przy uwzględnieniu najkorzystniejszych rocznych wskaźników wysokości podstawy wymiaru, umorzył postępowanie w zakresie dotyczącym ustalenia podstawy wymiaru składek z tytułu pracy w Spółdzielni (...) w M. oraz Spółdzielni (...) w B., w pozostałym natomiast zakresie odwołanie oddalił.

Umorzenie postępowania jest wynikiem częściowego cofnięcia odwołania przez ubezpieczonego.

Wysokość wynagrodzenia ubezpieczonego za okres pracy w SKR w M. od dnia 2 maja 1974r. do 31 października 1975r. Sąd ustalił na podstawie danych wynikających z jego akt osobowych, w szczególności stawki godzinowej oraz wysokości dodatku brygadzistowskiego, przy przyjęciu nominalnego 46 - godzinnego tygodniowego czasu pracy.

Sąd uznał natomiast za nieprzydatne do czynienia jakichkolwiek ustaleń zeznania świadków Z. S., K. B. i P. K., którzy nie pamiętali własnych zarobków z okresu pracy w KR w B. czy SKR w M., tym bardziej nie pamiętali wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego, nie pamiętali także składników wynagrodzenia ani zasad ich wypłaty, poza jedynie stwierdzeniem, że wynagrodzenie zależało „od przerobu”, co wskazuje na stawkę akordową.

Sąd uznał, że brak jest podstaw do posłużenia się pomocniczo wpisami wynagrodzenia w legitymacjach ubezpieczeniowych P. K. i K. B., w szczególności z uwagi na fakt, że P. K. podjął pracę w B. wcześniej niż ubezpieczony, zaś K. B. – później, mamy zatem do czynienia z innym stażem pracy, innymi dodatkami, w przypadku stawek akordowych – także z różnym nasileniem różnego typu zleceń w zależności od pory roku, co nie pozwala na przyjęcie jakiegś uśrednionej kwoty jako podstawy wyliczeń. Sąd odwołał się także do orzecznictwa sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego i do wyrażanego w nich poglądu, że nie jest dopuszczalne ustalanie wynagrodzenia w wysokości jedynie prawdopodobnej ani przybliżonej.

Apelację od powyższego wyroku w części oddalającej żądanie wniósł ubezpieczony, zarzucając sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego, polegającą na przyjęciu przez Sąd I instancji, że nie ma możliwości ustalenia wysokości jego zarobków w Kółku Rolniczym w B., podczas gdy możliwość taka istnieje.

Domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, że w okresie pracy w tym Kółku osiągał zarobki równe zarobkom świadków, powiększone o 15% dodatek brygadzystowski, ewentualnie uchylecia tegoż wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Zarzucił, że z przedstawionych dokumentów oraz zeznań świadków wynika, iż był brygadzystą 4-5 - osobowej brygady, której wynagrodzenie ustalane było od „przerobu” brygady, on otrzymywał wynagrodzenie takie samo jak członkowie jego brygady z tym,

że powiększone o 15% dodatek brygadzystowski. Świadkowie mają stosowne wpisy we własnych legitymacjach ubezpieczeniowych, a okres ich zatrudnienia pokrywa się z okresem jego pracy. Jest oczywiste, że z uwagi na upływ czasu świadkowie nie mogą pamiętać wysokości zarobków, natomiast podali zasadę ich ustalania, która nie pozwala na czynienie takich dywagacji, jakie poczynił w tym zakresie Sąd Okręgowy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacji nie można odmówić częściowej słuszności.

Nie jest uzasadnione twierdzenie ubezpieczonego, jakoby świadkowie podawali kryteria ustalania wynagrodzenia w Kółku Rolniczym w B. w sposób w miarę dokładny.

Świadek P. K., podając, że brygada uzyskiwała wynagrodzenie „od przerobu”, a ubezpieczony otrzymywał dodatek brygadzystowski, nie wskazał ani kwotowej, ani procentowej wysokości tego dodatku. Stwierdził także jednoznacznie, że nie wie, ile ubezpieczony zarabiał (por. k. 32-33 a.s.).

Zapisy w legitymacji ubezpieczeniowej świadka P. K. są nieprzydatne do czynienia jakichkolwiek ustaleń, bowiem świadek ten przepracował w Kółku Rolniczym w B. cały rok 1972, pracując od dnia 15.08.1971r. (por. k. 20 akt rentowych świadka), a ubezpieczony – nie, zaś wynagrodzenie świadka wpisane jest w jego legitymacji ubezpieczeniowej całościowo (por. k. 29 a.s.). Z kolei za rok 1973, w którym i ubezpieczony, i świadek pracowali w Kółku Rolniczym w B. do dnia 15 lutego, P. K. nie posiada wpisu o uzyskanym wynagrodzeniu (posiada jedynie wpis za ten rok z SKR w B.) (por. k. 29 a.s.).

Świadek Z. S. nie potrafił podać żądanych informacji ani na temat wysokości wynagrodzenia z tego okresu, ani nawet sposobu jego ustalania, podał bowiem, że wynagrodzenie zależało od wykonanej pracy, ale nie pamięta ani stawki godzinowej, ani żadnych innych składników wynagrodzenia (por. k. 41 a.s.). Jego zeznania zatem istotnie – jak uznał Sąd I instancji - nic do sprawy nie wносиły.

Jego akta rentowe także nie zawierają żadnych informacji odnośnie wysokości wynagrodzenia uzyskiwanego przezeń Kółku w B..

Świadek K. B. również nie podał żadnych bliższych danych odnośnie wynagrodzenia, poza stwierdzeniem, że wynagrodzenie było ustalane wg stawek godzinowych, nie podał też w szczególności żadnych informacji na temat jakiegokolwiek dodatku, który miałby przysługiwać ubezpieczonemu, a tym bardziej zatem - wysokości tego dodatku (por. k. 43 a.s.).

W aktach rentowych świadka znajduje się natomiast druk Rp-7, z którego wynika, że w roku 1972 w KR w B. (w którym był zatrudniony od dnia 15.08.1972r.) świadek zarobił 51.953 zł. Wpisu wysokości wynagrodzenia za rok 1973 z okresu pracy

w tym Kółku świadek nie posiada (por. k. 53 a.s.).

W tym stanie sprawy, zdaniem Sądu Apelacyjnego, z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością można przyjąć, że pracując w Kółku Rolniczym w B.

od dnia 15 lipca 1972r. jako brygadzysta ubezpieczony do dnia 31 grudnia 1972r. uzyskał wynagrodzenie w kwocie co najmniej takiej, jaką członek podległej mu brygady, K. B., uzyskał w okresie o jeden miesiąc krótszym.

Dlatego też można zasadnie ustalić, że w roku 1972 P. B. wykazał podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (uzyskał wynagrodzenie) w łącznej kwocie **72.707 zł**, na którą składają się:

- kwota 8.014 zł tytułem wynagrodzenia za okres od dnia 1 stycznia do 16 marca 1972r.
w (...) SA (por. k. 133 a.r.),

- kwota 12.740,00 zł tytułem wynagrodzenia za okres od dnia 16 marca do 14 lipca 1972r.
w PKS w P. (por. k. 222 a.r.),

- kwota 51.953 zł, jaką co najmniej uzyskał ubezpieczony jako brygadzysta w Kółku Rolniczym w B. za okres od dnia 15 lipca do 31 grudnia 1972r.

O tę właśnie kwotę 72.707 zł należało uzupełnić zestawienie zawarte w wyroku Sądu Okręgowego, na podstawie którego organ rentowy dokona ponownie ustalenia wysokości świadczenia P. B. wg kryteriów wskazanych w tymże wyroku.

Dalej natomiast idące żądanie ubezpieczonego, obejmujące ustalenie wysokości jego wynagrodzenia za okres pracy w Kółku Rolniczym w B. w roku 1973 oraz ustalenie wyższego wynagrodzenia za rok 1972 jest pozbawione podstaw, ubezpieczony bowiem nie wykazał tych okoliczności.

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 385 i 386 § 1 kpc, Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.

/-/ SSA J.Ansion /-/ SSA W.Nowakowski /-/ SSA A.Kolonko

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek